

Jaarverslag 2021 Adviesraad Wmo en Jeugd Súdwest-Fryslân

Inleiding

Het jaar 2021 werd, evenals 2020, gedomineerd door de Corona pandemie en had tot gevolg dat het werk van de Adviesraad Wmo en Jeugd de nodige belemmeringen ondervond.

Daarnaast ondervond de Adviesraad de nodige hinder doordat ambtenaren ziek waren, op andere dossiers werden gezet of een functie elders kregen.

Er zijn dit jaar een zevental adviezen uitgebracht, waarvan er drie betrekking hadden op de nieuwe wijze van aanbesteding en uitvoering van de WMO Huishoudelijke Hulp en Begeleiding, met een grote impact op alle betrokkenen, waaronder onze Adviesraad.

De bedoeling

De Adviesraad WMO en Jeugd Súdwest-Fryslân (SWF) is een onafhankelijke adviesraad en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college van burgemeester en wethouders over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. De raad doet dit namens alle inwoners, waarbij speciale aandacht uitgaat naar (potentieel) kwetsbare burgers. Het bestaansrecht van de adviesraad is verankerd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) die elke gemeente verplicht een adviesraad in te stellen en te faciliteren.

De Adviesraad WMO en Jeugd SWF werkt onder een gemeentelijke verordening. De volledige tekst is te vinden op de website van de adviesraad www.wmoadviesraadsfw.nl

Bezetting

De adviesraad bestond in 2021 uit 9 leden:

- Loek Hogenhout (Voorzitter en Werkgroep Communicatie)
- Gerlof Otter (secretaris, Werkgroep Communicatie, Werkgroep Mantelzorg, Klankbordgroep Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning)
- Arjen Kuiper (Werkgroep Mantelzorg)
- Winkie Zeldenrust (Werkgroep Jeugd)
- Nita de Jong (Werkgroep Jeugd en Klankbordgroep Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning)
- Minne van Oosten (Werkgroep Wonen)
- Dave Tearney (Werkgroep Mensen met een beperking)
- Arnold Hagedorn (Senioren en Werkgroep Jeugd)
- Wietse de Haan (Lid Dagelijks bestuur, Werkgroep Communicatie en Werkgroep Jeugd)

Ambtelijke ondersteuning werd verzorgd door Annelies Nijboer tot juli 2021 en vanaf 1 november Femke Stelpstra.

De verslaglegging werd verzorgd door Ida Hylkema.

Bijeenkomsten

In totaal kwam de Adviesraad WMO en Jeugd viermaal fysiek bijeen en vergaderde vijfmaal via een Teams meeting.

Een geplande evaluatiebijeenkomst in december werd in verband met de lockdown afgelast.

Voorts vonden er nog bijeenkomsten plaats met betrekking tot resultaatgericht werken en de systematiek van herindicaties, Inclusie Agenda en Gezondheidsnota SWF.

Bestuurlijk overleg

Er is tweemaal bestuurlijk overleg geweest met de wethouder.

15 maart

- Inkoop WMO;
- Voor elkaar pas Arriva;
- Inclusie Agenda;
- Ambtelijke ondersteuning werkgroep Jeugd;
- Reactie op onze brief over de scholierenkorting op de treinkosten;
- Wonen en zorg: deelname aan inventarisatie behoeften.

7 juni

- Inkoop WMO: advies over resultaatsturing en herindicatie;
- Voor elkaar pas Arriva: Nogmaals aandringen op tweede pilot;
- Inclusie Agenda: een nieuwe start: o.a. nulmeting;
- Ambtelijke ondersteuning werkgroep Jeugd: Een enthousiaste ploeg mensen is er mee aan de slag;
- Nog steeds geen reactie op onze brief over de scholierenkorting op de treinkosten;
- Wonen en zorg: we hebben onze reactie op de stellingen gegeven en zijn benieuwd naar het vervolg;
- Meegesproken over het gezondheidsbeleid. Over hoe dit samenhangt met het preventiebeleid.

Samenwerking met Adviesraad Toegankelijkheid en Cliëntenraad WWB

Het werk van deze raden heeft veel raakvlakken met de activiteiten van de Adviesraad WMO en Jeugd. Daarom is er, daar waar nodig, gezamenlijk overlegd en zijn diverse zaken afgestemd om dubbel werk en/of verwarrende signalen te voorkomen.

In het verslagjaar 2021 hebben Tineke Bootsma, namens de Adviesraad Toegankelijkheid, en Joost van de Kamp, namens de Cliëntenraad WWB, de vergaderingen van de Adviesraad WMO en Jeugd bijgewoond.

Daarnaast zijn er een tweetal gesprekken gevoerd met het dagelijks bestuur van de Adviesraad Toegankelijkheid over verdere samenwerking.

De samenwerking zal in het jaar 2022 definitief vorm worden gegeven.

Behandelde onderwerpen en adviezen

Onze adviezen zijn te lezen op onze website www.wmoadviesraadswf.nl

Of door gebruik te maken van de bij elk onderwerp toegevoegde link.

WMO-verordening maatschappelijke ondersteuning

De WMO Adviesraad is verzocht een advies uit te brengen over de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning 2022'. De verordening is aangepast naar aanleiding van de nieuwe gebiedsgerichte manier van werken met vier hoofdaanbieders per 1 januari 2022.

De nieuwe manier van werken is al lange tijd een belangrijk aandachtspunt van de WMO Adviesraad en zal dat ook tijdens de implementatiefase in 2022 blijven.

De werking ervan bepaalt immers de kwaliteit van zorgverlening in onze gemeente.

Gevraagd is om aanvullende informatie, zijn een aantal opmerkingen geplaatst en is tenslotte een positief advies uitgebracht.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[**Advies Verordening maatschappelijke ondersteuning 2022 van de WMO Adviesraad**](#)

Gezondheidsbeleid

Gezondheid is een groot goed.

Daarbij is het belangrijk te realiseren dat het streven naar een goede gezondheid in de eerste plaats een verantwoordelijkheid is van mensen zelf.

Dat deze verantwoordelijkheid niet door iedereen op een verantwoorde wijze kan worden opgepakt is, grotendeels afhankelijk van de maatschappelijk- en omgevingsomstandigheden, logisch.

De gemeente kan hierin een belangrijke rol spelen en is het evident dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt, daar waar dat binnen haar mogelijkheden ligt.

Belangrijk genoeg om de conceptbeleidsnota gezondheidsbeleid 2022-2026 kritisch te lezen en de voor de Adviesraad belangrijke aandachtspunten vast te leggen in een reactie.

Mede naar aanleiding van deze reactie heeft er een gesprek plaatsgevonden, waarin het gezondheidsbeleid nader werd toegelicht.

De reactie kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[Reactie op de conceptbeleidsnota gezondheidsbeleid 2022 2026](#)

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Gedurende het gehele jaar 2021 is herhaaldelijk gesproken over bekendheid en inzet van een onafhankelijke cliëntondersteuner, afgekort OCO. Met name het belang hiervan in het kader van de de nieuwe gebiedsgerichte manier van werken met vier hoofdaanbieders per 1 januari 2022.

Dit heeft geleid tot een ongevraagd advies.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[Advies over de OCO](#)

De voor elkaar pas van Arriva

Deze pas voor mensen met een WMO-indicatie was een experiment voor de tijd van een jaar, maar werd niet doorgezet vanwege bezuinigingen. Er zijn in de gemeente 800 passen verstrekt, waarvan 200 met regelmaat zijn gebruikt.

Aangezien de adviesraad het belang inziet van een dergelijke regeling is een ongevraagd advies uitgebracht met het verzoek een hernieuwde pilot op te starten.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[Advies over de voor elkaar pas van Arriva april 2021](#)

Resultaatgericht indiceren en herindicatie

De afgelopen jaren is op verschillende momenten het principe van 'resultaatgericht indiceren' in de huishoudelijke zorg onderwerp van discussie geweest.

Wij hebben als WMO Adviesraad altijd moeite gehad met deze manier van werken, omdat wij vrezen voor de uitholling van de rechtszekerheid van de zorggebruiker.

In het kader van de planvorming voor het gebiedsgericht werken op basis van lumpsum financiering kwam het onderwerp 'resultaatgericht indiceren' opnieuw naar voren.

Aangezien de wettelijke basis hiervoor tot op heden ontbreekt werd besloten een ongevraagd advies uit te brengen.

In het kader van de nieuwe werkwijze (gebiedsgericht werken met lumpsumfinanciering) speelt op enig moment het aspect van de herindicatie.

De herindicatie wordt in de nieuwe situatie verricht door de zorgaanbieder. Daar is op voorhand een bezuiniging in verwerkt. Het uitgangspunt is dat dit niet betekent 'mindere zorg', maar dat de besparing een gevolg is van onder andere een betere samenwerking met het voorliggend veld.

De WMO Adviesraad houdt echter zorgen over dit onderwerp. De zorgaanbieder zal namelijk vanuit de lumpsumgedachte zo 'zuinig' mogelijk indiceren.

Evenals resultaatgericht indiceren raakt ook dit onderwerp rechtstreeks de rechtspositie van de zorggebruiker.

Hierover zijn in het ongevraagd advies een aantal vragen opgenomen.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[Advies inzake resultaatsturing en herindicatie april 2021](#)

Cliëntervaringsonderzoek 2019

De gemeente krijgt een 7,8. Dat is op zich een mooi cijfer, maar het onderzoek geeft ook aan dat er een deel (ongeveer een tiende) van de zorggebruikers niet tevreden is. Het ongevraagd advies, dat naar aanleiding van dit onderzoek is gegeven, richt zich dan ook op twee essentiële onderdelen voor een dergelijk onderzoek: overstappen op een methodiek van continu meten en een verdiepingsonderzoek onder respondenten met een negatieve ervaring.

In 2020 en 2021 is het cliëntervaringsonderzoek nog op dezelfde wijze als in 2019 uitgevoerd.

Toegezegd is dat voor 2022 rekening zal worden gehouden met het advies, zoals uitgebracht in 2021.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

[Advies inzake cliëntervaringsonderzoek 2019](#)

Nieuwe wijze van aanbesteding zorginkoop 2022

Er werd een advies uitgebracht naar aanleiding van de strategische inkoopnotitie, het onderliggende document betreffende de wijze van aanbesteden van de zorginkoop voor de gemeente SWF met ingang van het jaar 2022.

Het volledige advies kunt u lezen door gebruik te maken van onderstaande link:

Werkgroepen

De Adviesraad WMO en Jeugd kent vijf werkgroepen:

- Mantelzorg (voorzitter Arjen Kuiper)
- Jeugd (voorzitter Winkie Zeldenrust)
- Wonen (interim-voorzitter Minne van Oosten)
- Mensen met een beperking (voorzitter Dave Tearney)
- Communicatie (voorzitter Wietse de Haan)

In verband met de Corona pandemie hebben de werkgroepen niet optimaal kunnen functioneren. Hieronder volgen de jaarverslagen van de werkgroepen.

Mantelzorg (Arjen Kuiper)

Ook 2021 stond in het teken van coronamaatregelen. De werkgroep heeft 5 x fysiek kunnen overleggen.

Leden werkgroep

In 2021 is de werkgroep uitgebreid met 2 nieuwe vaste leden en 1 tijdelijke. Op de wervingsactie van eind 2020 reageerden 7 geïnteresseerden. Voor de geïnteresseerden is een informatiemiddag georganiseerd en de mogelijkheid geboden om als toeschouwer overleggen bij te wonen van de Adviesraad en de Werkgroep Mantelzorg. Daarna zagen er in de loop van afgelopen jaar 4 personen van af om mee te doen.

Eind 2021 bestond de werkgroep uit 8 leden, waarvan 1 tijdelijk tot er een plaats open is in de commissie Inclusie. Ook heeft 1 lid aangekondigd om met de deelname aan de werkgroep te stoppen m.i.v. 2022.

De gemeente wordt in de werkgroep vertegenwoordigd sinds half oktober door Gerbrig Fekken. Voor die tijd door een tijdelijke vertegenwoordiging van Esther Veenstra. Het Sociaal Collectief wordt vertegenwoordigd door Mirjam Beuker (vervangt definitief Jannie de Vries).

Mantelzorgnetwerken

De 4 Mantelzorgnetwerken die in 2019 nog bestonden, zijn o.a. door de coronamaatregelen, maar ook door teruglopende interesse van enkele deelnemende partners, in 2020 en 2021 niet bij elkaar geweest. Omdat Mantelzorgnetwerkoverleggen in welke vorm en frequentie dan ook wel zinvol geacht werden, heeft de gemeente een poging gedaan de 'oude' netwerkpartners weer bij elkaar te krijgen. Het resultaat was niet succesvol.

Het lijkt nu beter om in 2022 aan te haken bij de nieuwe opzet van de WMO door hoofdorgaanbieders te betrekken bij een 'mantelzorgnetwerk'. Bovendien wordt gedacht dat het enkele keren organiseren van een bijeenkomst over een mantelzorgthema beter gaat werken dan periodieke overleggen.

Mantelzorgkrant

De gemeente heeft in november weer een Mantelzorgkrant huis aan huis laten bezorgen. De werkgroep heeft d.m.v. een klein artikeltje een bijdrage aan de inhoud verleend.

Gemeenteraadsverkiezing 2022

De belangenvereniging voor mantelzorgers hebben een 10 puntenplan voor de lokale verkiezingsprogramma's gepubliceerd. De Werkgroep sluit zich daarbij aan.

Werk en Mantelzorg

De toezegging van de gemeente om dit onderwerp richting bedrijven in SWF te initiëren is na 2 jaar nog steeds niet waargemaakt. De werkgroep wil dat dit nu opgenomen wordt in het beleidsplan Mantelzorg 2022-2026.

Mantelzorgbeleid 2022-2026

Het Mantelzorgbeleid 2020-2022 zou geëvalueerd worden, maar plannen uit dat beleid zijn niet of in mindere mate uitgevoerd (door corona?). Er heeft geen evaluatie plaatsgevonden. Ook was er geen

kwantitatieve en kwalitatieve inventarisatie van mantelzorgondersteuning in de afgelopen jaren. Dat is een groot gemis, temeer omdat de gemeente wel een beleidsplan wil maken voor 2022-2026. Tijdens de laatste 2 werkgroep overleggen van 2021 werd hieraan voor een groot deel aandacht besteed. Vanuit de werkgroep is veel inbreng geweest voor aanpassingen in het concept Mantelzorgbeleidsplan. Januari 2022 zal de gemeente een definitief beleidsplan vaststellen.

Jeugd (Winkie Zeldenrust)

In 2021 kon de werkgroep Jeugd net als in 2020 fysiek weinig bijeenkomen vanwege de Coronamaatregelen. Omdat deze situatie al zo lang duurt is het moeilijk om voldoende grip te houden op ontwikkelingen, ook door de onderbezetting van beleidsambtenaren binnen het Sociaal Domein. Zo bleek het lange tijd vrijwel onmogelijk om door een ter zake kundige ambtenaar geïnformeerd te worden over ontwikkelingen op het gebied van jeugd.

Gelukkig veranderde de situatie in het 2de kwartaal toen een ervaren beleidsambtenaar het dossier Jeugd ging behartigen. In mei was er een kennismakingsbijeenkomst waar de leden van de werkgroep door haar en collega's zijn bijgepraat over de laatste ontwikkelingen. Thema's die de revue passeerden waren:

- recente ontwikkelingen rondom onderwijs zoals VVE (Vroeg- en voorschoolse educatie);
- de aanpak van het onderwijsachterstandbeleid met behulp van extra rijksmiddelen, het schoolmaatschappelijk werk;
- een evaluatie van de inzet van de POH GGZ en
- de inkoop van specialistische jeugdzorg, die was gepland voor 2022 gepland, maar doorgeschoven wordt naar 2023.

In juni werd tijdens een fysieke bijeenkomst van de Adviesraad WMO & Jeugd geconstateerd dat er behoefte was aan meer kennis en informatie over het beleidsterrein Jeugd. Er is toen besloten om een workshop te organiseren waar, naast de leden van de werkgroep Jeugd, ook andere belangstellenden uit de adviesraad aan deel konden nemen. Die bijeenkomst zou in september plaatsvinden maar moest door omstandigheden worden uitgesteld en vond, in de vorm van een informatieve bijeenkomst over actuele ontwikkelingen, in december plaats. Centraal stond de Jeugdwet uit 2015 waarbij de gemeenten verantwoordelijk gemaakt werden voor de jeugdzorg. 2015 was het jaar van de drie decentralisaties van de WMO, de Participatiewet en de Jeugdwet die in samenhang tot meer efficiëntie zouden moeten leiden. Om die te realiseren beogen gemeentes integraal te werken en alert te zijn op de relatie tussen verschillende beleidsterreinen.

Passend voortgezet onderwijs

Een zaak die nog steeds onze aandacht vraagt is de uitvoering van de kortingsregeling trein voor scholieren die voor voortgezet onderwijs naar Sneek moeten reizen. In oktober kreeg de adviesraad een kopie van de rapportage van de gemeente over het gebruik van de regeling in de schooljaren 2019-20 en 2020-21. Deze rapportage/evaluatie biedt inzicht in het gebruik van de regeling maar ook in de motieven van ouders en kinderen voor een schoolkeuze in Sneek, terwijl dat volgens de regeling niet nodig zou zijn omdat hetzelfde onderwijs in Koudum gegeven zou kunnen worden. Het wachten is op overleg tussen gemeente en provincie over de voortgang, te meer daar het een tijdelijke regeling betreft die dit schooljaar afloopt. De gemeente heeft in de rapportage vermeld dat vertegenwoordigers van de adviesraden bij dit overleg betrokken zouden moeten worden.

Wonen (Minne van Oosten)

De werkgroep Wonen is in 2021 betrokken geweest bij de door de gemeente SWF uitgevoerde studie onder de naam Visievorming Wonen & Zorg.

In verschillende digitale bijeenkomsten hebben relevante (markt)partijen reacties gegeven op stellingen rond het thema Wonen & Zorg.

De reacties van de verschillende partijen zijn becommentarieerd door de gemeente. Het eindresultaat is gebruikt als fundament voor het formuleren van een definitieve visie.

Begin 2022 zal het proces rond Wonen & Zorg een vervolg krijgen.

De werkgroep Wonen van de Adviesraad WMO en Jeugd wordt bij elke stap in het proces geconsulteerd. De Adviesraad WMO en Jeugd zal naar verwachting in de eerste helft van 2022 gevraagd worden een advies uit te brengen over het voorgenomen beleid ten aanzien van Wonen & Zorg, alsmede de daarmee samenhangende uitvoeringsprogramma'.

Mensen met een beperking (Dave Tearney)

De werkgroep Mensen met een beperking is in het jaar 2021 niet bijeengewest.

Communicatie (Wietse de Haan)

De werkgroep communicatie liep in het jaar 2021 parallel aan het dagelijks bestuur en de bijeenkomsten stonden daardoor vooral in het teken van het voorbereiden van de Adviesraad WMO en Jeugd vergaderingen

Daarnaast werd door Arjen Kuiper en Wietse de Haan een notitie opgesteld: "Monitoring WMO 2022". Het doel van de notitie is feeling te krijgen met hoe de (kwetsbare) inwoners van SWF de nieuwe uitvoering WMO met hoofdaanbieders in de praktijk ervaren.

Gemeente en hoofdzorgaanbieders gaan m.i.v. 2022 KPI (=Kritische Prestatie Indicatoren) toepassen om inzicht te krijgen in effecten van de nieuwe WMO-praktijk.

Het is een prima idee om, als Adviesraad, kennis te nemen van de uitkomsten van die metingen en om met gemeente en hoofdzorgaanbieders daarover in gesprek te gaan.

Voor de Adviesraad is de groep kwetsbare inwoners, die afhankelijk zijn van de WMO, de doelgroep waarvoor de raad bestaat. Het is daarom voor de Adviesraad in veel opzichten van belang om, buiten de meetinstrumenten van de gemeente en hoofdzorgaanbieders, rechtstreeks ervaringen te ontvangen vanuit de betreffende groep inwoners.

Hiertoe worden een aantal voorstellen gedaan:

- Meldpunt met als titel "Deel u ervaring"
- Individuele contacten met inwoners uit de diverse doelgroepen
- Gericht contact leggen en onderhouden met belangen-/patiëntenorganisaties die in de gemeente actief zijn.
- Bezoeken Mantelzorgcafés (Sneek, Bolsward en Koudum) en Alzheimercafés (Stavoren/Koudum en Sneek) en daar ervaringen ophalen.
- Initiatief nemen om (bijvoorbeeld) samen met de Cliëntenraad WWB achterbanbijeenkomsten te organiseren, waar we informeren en enquêteren.

In de vergadering van november 2021 kreeg een hernieuwde Werkgroep Communicatie groen licht om uitvoering te geven aan hetgeen in de notitie is beschreven.

Namens de Adviesraad WMO en Jeugd SWF
Wietse de Haan